

การสำรวจโรคทริคิโนซิสในสุกรชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดแพร่-น่าน

โดย

รำพึง ดิสสะมาน

พิบูล ไชยอนันต์

นิกรม จันทโรจนวงศ์

บุญธรรม นาควัชร

ฝ่ายปาราลิตวิทยา กองวิชาการ กรมปศุสัตว์

ตามที่ฝ่ายปาราลิตวิทยาได้ดำเนินการสำรวจโรคทริคิโนซิส ในสุกรของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๐๖ และปรากฏว่าพบสุกรของชาวเขาในอำเภอพร้าว อำเภอแม่แตง และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ รวม ๓ หมู่บ้านเป็นโรคทริคิโนซิส ดังรายละเอียดที่ได้พิมพ์ในหนังสือคัดลอกแพทย์สารปีที่ ๓๔ เล่ม ๔ ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๐๗ นี้ เพื่อให้ทราบการเป็นโรคทริคิโนซิสของสุกรชาวเขาในจังหวัดภาคเหนือ ว่ามีแพร่หลายอยู่ทั่วไปเพียงใด ในปี ๒๕๐๗ นี้ฝ่ายปาราลิตวิทยาได้ทำการสำรวจโรคทริคิโนซิสในสุกรชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดแพร่-น่าน ในระหว่างวันที่ ๒ ถึงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗ ดังรายละเอียดต่อไปนี้.

จังหวัดแพร่

๑ อำเภอร้องกวาง-น่าน้อย ได้เดินทางผ่านตอยต่าง ๆ ขึ้นไปสำรวจสุกรของชาวเขาเผ่าแม้ว ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ในหุบเขามวยอดคดคยภูตฐาน (ดูแผนที่และรูปภาพประกอบ) หมู่บ้านแม้วบ้านภูตฐานมีบ้านประมาณ ๕๐ หลังคาเรือน มีชาวแม้วประมาณ ๓๐๐-๔๐๐ คน ทำการเลี้ยงชีพโดยการปลูกพืช เลี้ยงไก่ และสุกร สุกรที่เลี้ยงอยู่เป็นสุกรพันธุ์แม้วมีลักษณะผสมพันธุ์ หมูป่า (ดูรูป) ในหมู่บ้านนี้มีสุกรประมาณ ๕๐๐ ตัว ได้ขอสุกรมาตรวจหาพยาธิตัวอ่อน *T. spiralis* จำนวน ๓๔ ตัวปรากฏว่าพบสุกร ๓ ตัวเป็นโรคทริคิโนซิส (ดูรายละเอียดตารางที่ ๑)

หนึ่งที่หมู่บ้านแม้วคอยภูธรฐานนี้ได้ตรวจหนูบ้าน (*Rattus rattus*) จำนวน ๓๒ ตัว พบพยาธิตัวอ่อน *T. spiralis* ในหนู ๓ ตัว (ดูรายละเอียดในตารางที่ ๔)

๒. จังหวัดน่าน

๑. อำเภอทุ่งช้าง ได้เดินทางผ่านคอยต่าง ๆ ขึ้นไปสำรวจสุกรชาวเขาเผ่าเย้า ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่บนยอดคอยปางแก ตำบลแฉะ อำเภอทุ่งช้าง หมู่บ้านชาวเขาเผ่าเย้าคอยปางแกมีบ้านประมาณ ๔๐ หลังคาเรือน มีชาวเย้าประมาณ ๓๐๐ คน ตั้งบ้านเรือนเป็นหย่อม ๆ กระจายห่างกันประมาณ ๑-๒ กิโลเมตร พวกเย้ามีอาชีพทางปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ มีสุกรในหมู่บ้านนี้ประมาณ ๓๐๐ ตัว ได้ข้อสุกรจำนวน ๓๗ ตัว มาตรวจหาตัวอ่อนของพยาธิ *T. spiralis* ปรากฏว่าพบสุกรเป็นโรคทริคิโนซิส ๓ ตัว (ดูรายละเอียดในตารางที่ ๒)

๒. อำเภอบัว ได้เดินทางผ่านคอยต่าง ๆ ขึ้นไปสำรวจสุกรชาวเขาเผ่าเย้าและแม้วที่หมู่บ้านคอยคิ้ว ตำบลศาลชุม อำเภอบัว ชาวเขาเผ่าเย้าและแม้วที่อยู่บนคอยคิ้วมีประมาณ ๒๐๐ คน ตั้งบ้านเรือนกระจายกันอยู่ประมาณ ๓๐ หลังคาเรือน มีสุกรในหมู่บ้านนี้ประมาณ ๒๐๐ ตัว ได้ข้อสุกร ๘ ตัว และมาตรวจหาตัวอ่อนของพยาธิ *T. spiralis* และพบสุกร ๑ ตัวเป็นโรคทริคิโนซิส (ดูรายละเอียดตารางที่ ๓)

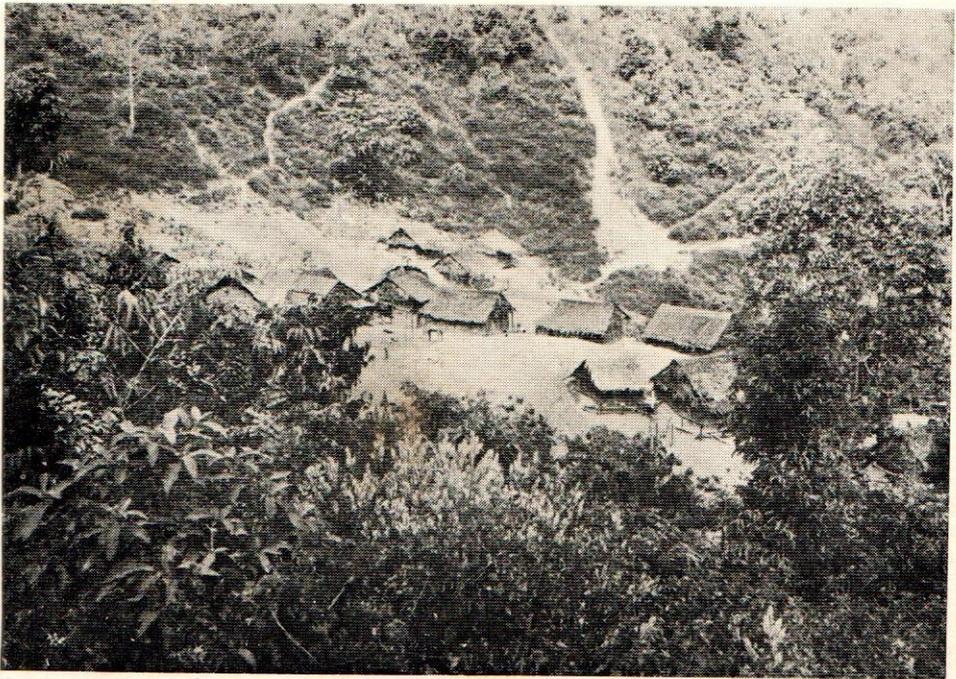
สรุป ๑. ในการสำรวจโรคทริคิโนซิสในสุกรชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดแพร่ และน่านนี้ ปรากฏว่าพบสุกรของชาวเขาเผ่าแม้วเป็นโรคทริคิโนซิสในอำเภอวังทอง-น่าน้อย จังหวัดแพร่ ๑ หมู่บ้าน (บ้านภูธรฐาน) และสุกรชาวเขาเผ่าเย้าในอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน เป็นโรคทริคิโนซิส ๑ หมู่บ้าน (บ้านปางแก) และสุกรชาวเขาเผ่าเย้าและแม้วในอำเภอบัว จังหวัดน่าน เป็นโรคทริคิโนซิส ๑ หมู่บ้าน (บ้านคอยคิ้ว)

๒. จากการสำรวจหนูบ้าน (*Rattus rattus*) ตามหมู่บ้านชาวเขาเผ่าแม้ว บ้านภูธรฐาน ตำบลฉิมทะ อำเภอนาน้อย ปรากฏว่าหนูบ้านเป็นโรคทริคิโนซิสด้วย

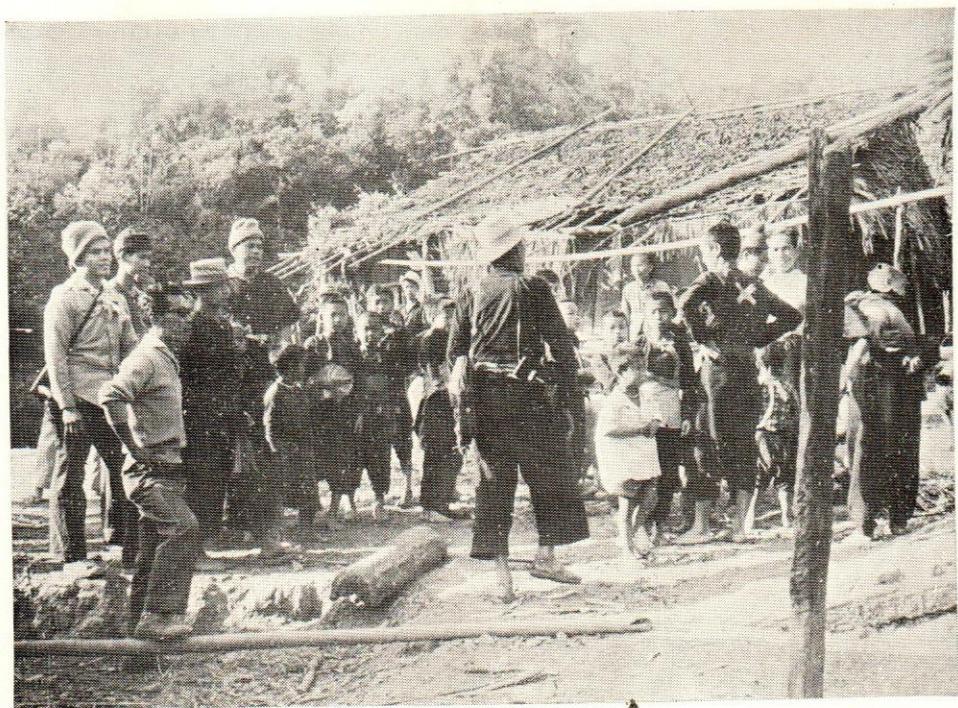
ในการปฏิบัติการครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดน่าน ได้ส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๒ นายไปร่วมด้วย และสัตวแพทย์จังหวัดแพร่และน่าน ได้ให้สัตวแพทย์จังหวัด สัตวแพทย์อำเภอเจ้าของท้องที่ไปร่วมปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ ปลัดอำเภอร้องกวาง และ ต.ช.ด. ขึ้นไปสำรวจโรค
ทริคิโนซิสในสุกร ถ่ายที่วัดวังพิง อ. ร้องกวาง ก่อนขึ้นดอยภูสสุราน

หมู่บ้านชาวเขาเผ่าแม้ว ดอยภูสสุราน อ. ร้องกวางน่าน้อย จ. แพร่

ผู้ใหญ่บ้าน (คนใส่เสื้อมีกาะบาดขาวอยู่ข้างหลัง) กำลังติดต่อขอซื้อสุกรชาวเขาเผ่าแม้ว
ที่บ้านดอยภูสสุวาน อ. ร้องกวางน่าน้อย จ. แพร่

สุกรชาวเขาเผ่าแม้ว บ้านดอยภูสสุวาน อ. ร้องกวางน่าน้อย จ. แพร่

สุกรชาวเขาเผ่าแม่บัว บ้านดอยภูฐาน อ. ร้องกวางน่าน จ. แพร่
 ลูกสุกรเกิดจากการผสมพันธ์ุ ระหว่างสุกรชาวเขา กับหมูป่า

ชาวเขาเผ่าเข้าที่บ้านดอยปางแก อ. ห่งช้าง จ. น่าน

ขบวนลูกหาบ เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ และ ชาวเขาเผ่าเย้า ที่บ้านดอยปางแก
 อ. ห่งช้าง จ. น่าน

การประชุมราษฎรชาวเขาเผ่ามั่วและเย้าที่ดอยตัว กิ่ง อ. ท่าวังผา อ. บัว จ. น่าน

ตารางที่ ๑ แสดงผลการตรวจโรค Trichinosis ในสุกร
จังหวัดแพร่ อ. ร้องกวาง-น่าน้อย

ชื่อเจ้าของสัตว์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชนิดสัตว์	พันธุ์	เพศ	อายุ	ผลการตรวจ	ผลการตรวจ	หมายเหตุ
สุกรของชาวเขาที่ทำกิจการสำรวจโรค								ผลการตรวจ	ผลการตรวจ	
บ้านดอยภูฐานชาวเขาเผ่าแม้ว								ผลการตรวจ	ผลการตรวจ	
นายเกอว แฉ่นย่าง	๑๑	ฉันทะ	น่าน้อย	๓๓	แม่	เมีย	๒	ผลลบ	ผลลบ	
นายช่างแดง แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๓	ผลบวก	ผลบวก(๕๕๗๐ตัว)	
นายเตาดี แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๕	ผลลบ	ผลลบ	
นายเตาช่าง แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๑	ผลลบ	ผลลบ	
นายผัว แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๒	ผลลบ	ผลลบ	
นายเกอว แฉ่นย่าง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๑	ผลลบ	ผลลบ	
นายเตาแกง แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๗	ผลลบ	ผลลบ	
นายเตาช่าง แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๑	ผลลบ	ผลลบ	
นายเตาดี แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๓	ผลลบ	ผลลบ	
นายเตาเซอ แฉ่นกือ	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๒	ผลลบ	ผลลบ	
นายช่าง แฉ่นกือ	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๑	ผลลบ	ผลลบ	
นายซา แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๕	ผลลบ	ผลลบ	
นายวาง แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๗	ผลลบ	ผลลบ	
นายจิว แฉ่นไซง	๑๑	"	"	๓๓	"	"	๒	ผลลบ	ผลลบ	

Compression Digestion

ตัวอย่างที่เอามาเพื่อตรวจสอบ ๓๐ กรัม

ตารางที่ ๒ แสดงผลการตรวจโรค Trichinosis ในสุกร

ชื่อเจ้าของสัตว์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชนิดสัตว์	พันธุ์	จังหวัด	นาย อ. ทุงช้าง	เพศ	อายุ	ผลการตรวจ	ผลการตรวจ	หมายเหตุ
										Compression	Digestion	
บ้านคอบปางแกขาวเขาแม่เย้า												
นายวิโรจน์ แซ่ยัง	๗	แฉะ	ทุงช้าง	๓๓๕	เย้า	เมย์	๕	เมย์		ผลลบ	ผลบวก (๑๗ ตัว)	
นายจ้อยเก็ก แซ่แต่น	๗	"	"	๓๓๖	"	เมย์	๓	เมย์		ผลลบ	ผลลบ	
นายจ้อยจิว แซ่คัง	๗	"	"	๓๓๗	"	เมย์	๒	เมย์		ผลลบ	ผลลบ	
นายจ้อยสิน แซ่แต่น	๗	"	"	๓๓๘	"	ผู้	๑	ผู้		ผลลบ	ผลลบ	
นายจ้อยซัง แซ่แต่น	๗	"	"	๓๓๙	"	เมย์	๓	เมย์		ผลลบ	ผลลบ	
นายจ้อยเม้ง แซ่แต่น	๗	"	"	๓๔๐	"	เมย์	๓	เมย์		ผลลบ	ผลลบ	
น.ถ. ฟ้ามพวย แซ่เตง	๗	"	"	๓๔๑	"	เมย์	๖	เมย์		ผลลบ	ผลบวก (๑๒ ตัว)	
นายจ้อยเอี่ยม แซ่แต่น	๗	"	"	๓๔๒	"	เมย์	๔	เมย์		ผลลบ	ผลลบ	
นายฟุ้ง แซ่ฝ่าน	๗	"	"	๓๔๓	"	ผู้	๓	ผู้		ผลลบ	ผลลบ	
นายฮ้วนจิว แซ่เค็ง	๗	"	"	๓๔๔	"	ผู้	๓	ผู้		ผลลบ	ผลลบ	
นายแช่งฟู แซ่คัง	๗	"	"	๓๔๕	"	เมย์	๘	เมย์		ผลลบ	ผลบวก (๓๒ ตัว)	
นายจิ้นเทียน แซ่แต่น	๗	"	"	๓๔๖	"	ผู้	๓	ผู้		ผลลบ	ผลลบ	
นายเตาฟูเต็ง แซ่แต่น	๗	"	"	๓๔๗	"	เมย์	๓	เมย์		ผลลบ	ผลลบ	
นายเต่าตะระออน แซ่แต่น	๗	"	"	๓๔๘	"	ผู้	๖	ผู้		ผลลบ	ผลลบ	
นายจ้อยจิว แซ่ฟุ้ง	๗	"	"	๓๔๙	"	ผู้	๑	ผู้		ผลลบ	ผลลบ	
นายเต็งเตียง แซ่ย่าง	๗	"	"	๓๕๐	"	ผู้	๓	ผู้		ผลลบ	ผลลบ	
	๗	"	"	๓๕๑	"	ผู้	๓	ผู้		ผลลบ	ผลลบ	

ตารางที่ ๓ แสดงผลการตรวจโรค Trichinosis ในสุกร
จังหวัดน่าน อ. บัว

ชื่อเจ้าของสัตว์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชนิดสัตว์	พันธุ์	เพศ	อายุ	ผลการตรวจ ผลการตรวจ Compression Digestion	ตัวอย่าง
บ้านคอยตัวชาวเขาเผ่าเย้าและแม่									
นายเดาญ แซ่เคียน	๑๓	คางชุม	บัว	๑๓๒	เย้า	เมีย	๔	ผลลบ	ผลลบ
นายบุญ แซ่หัด	๑๓	"	"	๑๓๓	"	ผู้	๓	ผลลบ	ผลลบ
นายถวยเทม แซ่เคน	๑๓	"	"	๑๓๔	"	ผู้	๓	ผลลบ	ผลลบ
นายเดาหลอ แซ่ฟาค	๑๓	"	"	๑๓๕	"	เมีย	๕	ผลบวก	ผลบวก (๑๗๘๓ตัว)
นายขุนเซ็ง แซ่เคียว	๑๓	"	"	๑๓๖	"	ผู้	๑	ผลลบ	ผลลบ
นายเดา ดูแซ่จาว	๑๓	"	"	๑๓๗	"	เมีย	๒	ผลลบ	ผลลบ
นายเดาเซว แซ่ไฉง	๑๓	"	"	๑๓๘	แม่	เมีย	๕	ผลลบ	ผลลบ
นายคิมทวีฟู แซ่เคน	๑๓	"	"	๑๓๙	"	เมีย	๒	ผลลบ	ผลลบ

ตารางที่ ๔. รายงานผลการตรวจโรค Trichinosis ในหนูบ้าน (Rattus rattus)
จังหวัดแพร่ อ. ร้องกวาง-นาน้อย

ชนิดสัตว์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ผลการตรวจ <i>Digestion</i>
บ้านคอกภูฐานชาวเขาเผ่าแม้ว				คอกคอกเนื้อ ๓๐๐ กรัม
น๑	๗	ก้นกระ	นาน้อย	ผลลบ
น๒	๗	"	"	ผลลบ
น๓	๗	"	"	ผลลบ
น๔	๗	"	"	ผลลบ
น๕	๗	"	"	ผลลบ
น๖	๗	"	"	ผลบวก (๒๒ ตัว)
น๗	๗	"	"	ผลลบ
น๘	๗	"	"	ผลลบ
น๙	๗	"	"	ผลลบ
น๑๐	๗	"	"	ผลลบ
น๑๑	๗	"	"	ผลลบ
น๑๒	๗	"	"	ผลลบ

ประกาศคณะกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์

ฉบับที่ ๑/๒๕๐๗

เรื่อง ผลการสอบความรู้ความชำนาญของผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์

ตามประกาศคณะกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ ฉบับที่ ๒/๒๕๐๖

เรื่อง ให้ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ไปยื่นคำขอรับใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. ควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้น

คณะกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ ได้ดำเนินการสอบความรู้และความชำนาญผู้ยื่นคำขอทำการประกอบการบำบัดโรคสัตว์เสร็จแล้ว และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๑) แห่ง พ.ร.บ. ควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๕ อนุมัติให้ผู้ยื่นคำขอที่สอบได้ไปติดต่อขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

ชั้นหนึ่ง ก. คือ

๑. พอ. พันศ เกษแม่นกิจ
๒. ม.ล. อัครนี นวรัตน์
๓. นายเล็ก ธนสุภาบุญนี้
๔. นายจิต วรรณตรี
๕. นายอุทัย มัชฌมาน
๖. นายสมาน พิพิธกุล
๗. นายจินดา สำแดง
๘. นายสวรรณค์ วรรณบุรณ
๙. นายรัชรินทร์ ตันปิชาติ
๑๐. นายเวทย์ ตันปิชาติ
๑๑. นายถาวร มุ่งการดี
๑๒. นายยงยุทธ ชูเกียรติ
๑๓. ม.ล. นันทนา จิระพัฒน์
๑๔. นายกิจ ธีระพัฒน์

ชั้นหนึ่ง ข. คือ

๑. ม.ล. ศุภนิธิ ชุมสาย
๒. พ.ต. พิชัย พรสงเคราะห์
๓. ร.อ. จรูญ วิมลนันทน์
๔. นายเฉลียว สมุหระเปาระยะ
๕. นายวิเชียร ทองใบ
๖. พ.ต. ณรงค์ ใจตระหนัก
๗. นายประพนธ์ นิยมพลานิก
๘. ร.อ. ศักดิ์ บัญญาพร
๙. นายกฤษณ จินายน
๑๐. นายชัน คันธพนิต
๑๑. นายบุญเพียร อุดมทวี
๑๒. ส.ท. พิมล วิลัยวาส

ชั้นหนึ่ง ค. คือ

๑. นายจักร พิชัยณรงค์สงคราม
๒. นายจรัส สืบแสง
๓. นายเล็ก ไชยวสุ
๔. พ.ท. ชุมพร โกมุทบุตร
๕. พ.ท. จำเนียร สาพิทักษ์

ชั้นสอง ก. คือ

๑. นายนิธย์ ถาวรกันต์	สอบได้	ทุกสาขา
๒. ส.อ. นิยม เทียมถนอม	..	ทุกสาขา
๓. นายชัยวัฒน์ เวชพิทักษ์	..	สาขาอายุรกรรม-ศัลยกรรม
๔. นายสมนึก อัครผล	..	สาขาอายุรกรรม-ศัลยกรรม
๕. นายสนิท พอกพูนข้า	..	สาขาอายุรกรรม-ศัลยกรรม

๖. นายเฉลิม อุตศรี	สอบได้	สาขาอายุรกรรม
๗. นายสุรพงษ์ นิโลบล	..	สาขาอายุรกรรม

ชั้นสอง ข. ก่อ

๑. นายอาคม สุนทรตรี	สอบได้	ทุกสาขา
๒. นางเดือนใจ สุนทรตรี	..	ทุกสาขา
๓. นายระดม ปาเวชัย	..	สาขาอายุรกรรม-ศัลยกรรม
๔. นายชิน อังสวัสดิ์	..	สาขาอายุรกรรม-ศัลยกรรม
๕. นายประสพ ดีสม	..	สาขาอายุรกรรม-ศัลยกรรม
๖. นางชุตี ชุมสาย ณ อยุธยา	..	สาขาอายุรกรรม
๗. นายชัชวาล ชิตชอบ	..	สาขาอายุรกรรม
๘. นายสุทธิ ธนะสิทธิ์	..	สาขาอายุรกรรม
๙. นายบุญมา หลาบศิริ	..	สาขาอายุรกรรม
๑๐. นายพิชัย นาคสุวรรณ	..	สาขาอายุรกรรม
๑๑. นายสมบูรณ์ เจริญกุล	..	สาขาศัลยกรรม
๑๒. นายละม้าย บันทองคำ	..	สาขาศัลยกรรม
๑๓. นายยูจั้ว แซ่จิว	..	สาขาศัลยกรรม
๑๔. นายสนาน ธุดาว	..	สาขาศัลยกรรม
๑๕. นางเครือศรี ศศิพันธ์	..	สาขาสูติกรรม

ให้ผู้มีรายนามดังกล่าว ไปชำระเงินค่าธรรมเนียมและ ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการ โรค สัตว์ได้จากนายทะเบียน และสัตว์แพทย์จังหวัดที่ตนยื่นคำขอใบอนุญาต.

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๐๗

จักร พิชัยรณรงค์สงคราม

(นายจักร พิชัยรณรงค์สงคราม)

อธิบดีกรมปศุสัตว์

ประธานกรรมการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์